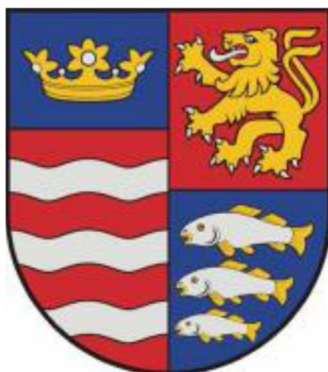

Prešovský samosprávny kraj

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja

Oznámenie o strategickom dokumente

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Prešov, apríl 2022

Obsah

I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	3
1. Názov.....	3
2. Identifikačné číslo	3
3. Adresa sídla	3
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.....	3
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie	3
II. Základné údaje o strategickom dokumente.....	4
1. Názov.....	4
2. Charakter	4
3. Hlavné ciele	4
4. Obsah (osnova).....	4
5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu	6
6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.....	6
7. Vzťah k iným strategickým dokumentom	7
8. Orgán kompetentný na jeho prijatie	8
9. Druh schvaľovacieho dokumentu.....	8
III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia	8
1. Požiadavky na vstupy	8
2. Údaje o výstupoch	9
3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.....	10
4. Vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva	10
5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie	10
6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu.....	12
7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.....	12
IV. Dotknuté subjekty.....	12
1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení.....	12
2. Zoznam dotknutých subjektov.....	12
3. Dotknuté susedné štáty	13
V. Doplnujúce údaje	13
1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).....	13
2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.....	13
VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia	14
VII. Potvrdenie správnosti údajov	14
1. Meno spracovateľa oznámenia	14
2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka.....	14

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Prešovský samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

37870475

3. Adresa sídla

Prešovský samosprávny kraj
Námestie mieru 2
080 01 Prešov

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

PaedDr. Milan Majerský, PhD.
Predseda PSK
Námestie mieru 2
080 01 Prešov
Tel. č.: 051/7081 101-102; e-mail: predseda@psk.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie

PaedDr. Martina Slivková, PhD., MBA
Vedúca odboru strategického rozvoja
Námestie mieru 2
080 01 Prešov
Tel. č.: 051/7081 502; e-mail: martina.slivkova@psk.sk

Mgr. Janette Dugasová
Samostatný odborný referent
Odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
Námestie mieru 2
080 01 Prešov
Tel. č.: 051/7081 568; e-mail: janette.dugasova@psk.sk

Miesto a čas na konzultácie

Úrad Prešovského samosprávneho kraja
Odbor strategického rozvoja
Námestie mieru 2, 080 01 Prešov.

Konzultovať vo veci posudzovaného strategického dokumentu podľa § 63 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je možné počas celého procesu posudzovania strategického dokumentu. Čas konzultácií sa určí individuálne prostredníctvom kontaktnej osoby a podľa požiadavky a dohody subjektov, ktoré prejavia o konzultácie záujem.

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja.

2. Charakter

Prijatím „Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ a jej aktualizácie v r. 2018 sa problematika zmeny klímy a jej dopadov začala postupne začleňovať do rozvojových a strategických dokumentov na všetkých úrovniach samospráv.

Absencia takéhoto typu dokumentu na úrovni kraja, ako aj narastajúca naliehavosť a dôležitosť problematiky klimatických zmien a ich negatívnych dopadov, bol impulzom pre zabezpečenie vypracovania „Adaptačnej stratégie na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ (ďalej AS PSK).

Analýza, návrh cieľov, opatrení a aktivít bude sústredená do relevantných sektorov, ktoré sú zmenami klimatických podmienok najviac zasiahnuté. Záber týchto opatrení a aktivít je pomerne široký a vo veľkej miere sa bude týkať ich realizácie na území miest a obcí. Väčšia časť priamej zodpovednosti bude tak na mestských a obecných samosprávach. Krajská samospráva bude prioritne zodpovedať za iniciovanie, hľadanie možnosti a realizovanie adaptačných opatrení v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a v nehnuteľnostiach vo vlastníctve PSK. Taktiež bude nápomocná samosprávam pri zvyšovaní možnosti realizácie zámerov a projektov zameraných na znižovanie následkov a zvyšovaní odolnosti hlavne „voľnej“ krajiny voči zmenám klímy. Nemalú úlohu môžu zohrať i rôzne spôsoby propagácie adaptačných opatrení – brožúry, letáky a tiež pomoc obciam s prípravou projektov a aktivít.

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom AS PSK je zhodnotenie zraniteľnosti a adaptability územia na dopady zmeny klímy v rámci prírodného prostredia, urbanizovanej krajiny, vybranej infraštruktúry a socioekonomických charakteristík územia kraja, vrátane aktivít so zameraním sa na rozčlenenie do hospodárskych sektorov – špecifických oblastí, na navrhnutie cieľov, opatrení a aktivít.

AS PSK bude slúžiť Prešovskému samosprávnemu kraju (ďalej PSK) ako nástroj na plánovanie a rozhodovanie, pričom poskytne príležitosť, aby otázky klimatickej zmeny boli systematicky a dôsledne začleňované do širokej škály dokumentov spracovávaných a prijímaných v kompetencii PSK.

Súčasne bude odborným východiskovým podkladom aj pre mestá a obce, vzhľadom na to, že vyšpecifikuje najzraniteľnejšie a najcitlivejšie územia kraja, s rôznym stupňom adaptability na negatívne prejavy klimatických zmien. V rámci jednotlivých sektorov načrtne možnosti riešení na zmiernenie negatívnych dopadov zmeny klímy a posilnenie adaptability prostredia formou návrhu okruhov relevantných opatrení a aktivít.

4. Obsah (osnova)

A. Analytická časť

1. Úvod

- 1.1. Cieľ dokumentu
- 1.2. Teoretické východiská
- 1.3. Kontinuita – kontext na doterajšie stratégie
- 1.4. Metodika stanovenia zraniteľnosti územia PSK

2. Vývoj zmeny klímy a jej scenár pre územie PSK

- 2.1. Klimatické pomery a ich vývoj

3. *Analýzy, charakteristika riešeného územia smerujúca k zraniteľnosti územia*
  - 3.1. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore obyvateľstvo a ľudské zdravie
  - 3.2. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore horninové prostredie
  - 3.3. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore biodiverzity
  - 3.4. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore lesné hospodárstvo
  - 3.5. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore vodné hospodárstvo
  - 3.6. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore poľnohospodárstvo
  - 3.7. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore sídelné prostredie
  - 3.8. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore cestovný ruch
  - 3.9. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore doprava
  - 3.10. Identifikácia adaptačnej kapacity v sektore priemysel a energetika

B. Syntetická časť

1. Cieľ syntetickej časti

2. Prejavy zmeny klímy

- 2.1. Klimatické scenáre IPPC v roku 2021
- 2.2. Prejavy zmeny klímy na Slovensku
- 2.3. Hodnotenie indikátorov expozície PSK, porovnanie medzi hodnotenými obdobiami 1981-2010 a 2021-2040

3. Identifikácia zraniteľnosti hlavných hospodárskych sektorov kraja

- 3.1. Riziká zraniteľnosti v sektore ľudské zdravie
- 3.2. Riziká zraniteľnosti v sektore horninové prostredie
- 3.3. Riziká zraniteľnosti v sektore biodiverzity
- 3.4. Riziká zraniteľnosti v sektore lesného hospodárstva
- 3.5. Riziká zraniteľnosti v sektore vodného hospodárstva
- 3.6. Riziká zraniteľnosti v sektore poľnohospodárstva
- 3.7. Riziká zraniteľnosti v sektore sídelné prostredie
- 3.8. Riziká zraniteľnosti v sektore cestovný ruch
- 3.9. Riziká zraniteľnosti v sektore doprava
- 3.10. Riziká zraniteľnosti v sektore priemysel a energetika

C. Návrhová časť

1. Úvod

- 1.1. Väzba na hlavné súvisiace dokumenty
- 1.2. Väzba na súvisiace dokumenty PSK
- 1.3. Manažérsky súhrn analýz zraniteľnosti a rizík

2. Návrh cieľov a opatrení návrhovej časti

- 2.1. Hlavný cieľ a opatrenia
- 2.2. Sústava špecifických cieľov

3. Návrh adaptačných opatrení

- 3.1. Obyvateľstvo a zdravie
- 3.2. Horninové prostredie
- 3.3. Prírodné prostredie a biodiverzita
- 3.4. Lesné hospodárstvo
- 3.5. Vodné hospodárstvo
- 3.6. Poľnohospodárstvo
- 3.7. Sídelné prostredie
- 3.8. Cestovný ruch
- 3.9. Doprava
- 3.10. Priemysel a energetika

4. Podpora implementácie

5. Prehľad možností finančných mechanizmov na tvorbu a realizáciu adaptačných stratégií

- 5.1. Zákon č. LP/2021/526 o príspevkoch z fondov európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 5.2. Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky
- 5.3. Program LIFE 2021-2027
- 5.4. Operačný program Slovensko
- 5.5. Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027

6. Katalóg navrhovaných opatrení

- 6.1. Štruktúra katalógu
- 6.2. Zoznam adaptačných opatrení katalógu
- 6.3. Katalóg

7. Prehľad projektov relevantných subjektov na území PSK

8. Implementácia adaptačnej stratégie na zmenu klímy PSK

9. Literatúra

10. Zoznam skratiek

Prílohy

- Mapová príloha č. 1: Administratívna mapa PSK
- Mapová príloha č. 2: Využitie územia v PSK
- Mapová príloha č. 3: Tepelná mapa PSK
- Mapová príloha č. 4: Moisture index PSK
- Mapová príloha č. 5: NDVI PSK
- Mapová príloha č. 6: Klimatické oblasti – PSK
- Mapová príloha č. 7: Priemerná ročná teplota vzduchu – PSK
- Mapová príloha č. 8: Priemerný počet tropických dní – PSK
- Mapová príloha č. 9: Priemerný ročný úhrn zrážok – PSK
- Mapová príloha č. 10: Počet epizód sucha podľa relatívneho Z-indexu – PSK
- Mapová príloha č. 11: Priemerný sezónny počet dní so snežením – PSK
- Mapová príloha č. 12: Lesné vegetačné stupne – PSK
- Mapová príloha č. 13: Lokality identifikovaných zosuvov – PSK
- Mapová príloha č. 14: Vybavenie verejnou kanalizáciou – PSK
- Mapová príloha č. 15: Celková zraniteľnosť voči klimatickej zmene – PSK

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

AS PSK bude spracovaná v jednom variante. V prípade procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie budú navrhované riešenia a opatrenia porovnávané s nulovým variantom.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- a) Vecný a časový harmonogram prípravy:
  - 3-4Q/2021 spracovanie analytickej a syntetickej časti návrhu strategického dokumentu
  - 1-2Q/2022 príprava návrhovej časti strategického dokumentu
  - 2-3Q/2022 posúdenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie
- b) Vecný a časový harmonogram schvaľovania:
  - 4Q/2022 finalizácia strategického dokumentu na základe záverov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie
  - 4Q/ 2022 predloženie strategického dokumentu Komisii územného plánovania

a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve PSK na odporúčania pre
schválenie Zastupiteľstvom PSK
4Q/2022 – 1Q/2023 predloženie strategického dokumentu Zastupiteľstvu PSK na schválenie

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Základný medzinárodnoprávny, strategický a legislatívny rámec

- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC), prijatý v r. 1992 s cieľom stabilizovať atmosférickú koncentráciu skleníkových plynov na bezpečnú úroveň.
- Kjótsky protokol prijatý v r. 1997.
- Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC – Intergovernmental Panel on Climate Change), ktorého úlohou je analyzovať klimatické prostredie a riziká v zmene klímy najmä na leteckú a lodnú dopravu, telekomunikácie, vesmírny program a pod. V hodnotiacich správach IPCC sú zhromažďované vedecké a expertné informácie o stave a zmene klímy.
- Parížska dohoda z 12.12.2015 globálna dohoda o zmene klímy, ktorej cieľom je obmedziť rast globálnej teploty do konca storočia o maximálne 2°C a podľa možnosti významne pod túto hodnotu, len o 1,5°C v porovnaní s predindustriálnym obdobím.

Legislatíva EÚ v oblasti zmeny klímy – vzhľadom na špecifický a rôznorodý charakter vplyvov zmeny klímy na území Európy prijala EÚ opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy na všetkých úrovniach od miestnej až po celoštátnu. Sú to najmä tieto dokumenty:

- Zelená kniha – Prispôbenie sa zmene klímy v Európe – Možnosti na uskutočnenie opatrení na úrovni EÚ, 2007.
- Biela kniha – Adaptácia na zmenu klímy – Európsky rámec opatrení, 2009.
- Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, 2013 – Stratégia stanovila rámec a mechanizmy na zvýšenie pripravenosti EÚ a zlepšenie koordinácie adaptačných aktivít. Súčasne predstavuje dlhodobú stratégiu na zvýšenie odolnosti EÚ na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na všetkých úrovniach a v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020.
- CLIMATE ADAPT – Európska agentúra pre životné prostredie so sídlom v Kodani uviedla interaktívny nástroj CLIMATE ADAPT, európsku platformu pre prispôbovanie sa klimatickej zmene <http://climate-adapt.eea.europa.eu>.
- Európska zelená dohoda zo dňa 11.12.2019. Nová stratégia rastu, ktorej cieľom je transformovať hospodárstvo EÚ v záujme udržateľnej budúcnosti, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov.
- V roku 2018 EÚ prijala ako nové právne predpisy, ktoré sú súčasťou balíka opatrení v oblasti čistej energie revidovanú smernicu o energetickej efektívnosti, revidovanú smernicu o energii z obnoviteľných zdrojov a nariadenie o riadení energetickej únie.
- V r. 2018 prijala EÚ nové nariadenie na zlepšenie ochrany a obhospodarovania pôdy a lesov.
- V máji 2018 sa rozhodlo o prísnejších limitoch emisií z osobných áut a dodávok, ktorými sa má dosiahnuť, aby od r. 2030 nové osobné automobily vypúšťali v priemere o 37,5% menej CO₂ a nové dodávky v priemere o 31% menej CO₂ v porovnaní s úrovňami z r. 2021.
- Navýšenie klimatického cieľa EÚ do r. 2030 na úrovni 55% domáceho zníženia čistých emisií oproti roku 1990 znamená, že sa bude musieť prísť k prehodnoteniu klimatických cieľov v rámci rôznych sektorov a tiež k úpravám aktuálne platných predpisov. Detailne ich popisuje Oznámenie Komisie EÚ Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030. Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (COM/2020/562 final).
- Stratégia EÚ v oblasti lesov z r. 2013 pre lesy a lesnícko-drevársky komplex.
- Spoločná poľnohospodárska politika 2014 – 2020.
- Stratégia EÚ pre zelenú infraštruktúru – Zveľadenie prírodného kapitálu Európy (2013 – 2020).
- Európska zelená dohoda, 2020.
- Európska stratégia pre lesy 2014 – 2020.

Aktivity Slovenskej republiky v oblasti zmeny klímy – aktivity Slovenskej republiky, relevantných rezortov a odborných inštitúcií, ktoré sa aktívne podieľajú na plnení záväzkov v oblasti klímy obsahujú najmä nasledovné dokumenty:

- Národná správa o zmene klímy.
- Národné správy o inventarizácii emisií skleníkových plynov SR.
- Informácie o súčasných a budúcich opatreniach v sektore LULUCF (využívanie pôdy a lesné hospodárstvo) podľa čl. 10 rozhodnutia EP a Rady č. 529/2013 EÚ.
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia, 2017.
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (NUS SR).
- Zelenšie Slovensko: Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 (schválená uznesením vlády SR č. 87/2019).
- Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatok vody – Hodnota je voda (schválený uznesením vlády SR č. 478/2018).
- Integrovaný a klimatický plán na roky 2021 – 2030 spracovaný podľa nariadenia a Rady (EÚ) č. 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, MH SR, 2019.
- Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy, MŽP SR 2021.

Väzba na jestvujúce strategické dokumenty Prešovského samosprávneho kraja:

- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, Slovak Medical Company, a.s. Prešov, 2019.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020, I.U.N.EX PERSON, spol. s r.o., Banská Bystrica, 2014.
- Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna Inovačná Agentúra z.p.o., Košice, 2015.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 – 2020, gestor Prešovský samosprávny kraj, 2016.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja.

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Spracovanie strategického dokumentu AS PSK vyplýva a nadväzuje na prijaté strategické dokumenty PSK, a to:

- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, ktorého účelom je záväzné určenie zásad a regulatívov štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, zabezpečenie požiadaviek územného systému ekologickej stability, tvorby krajiny a ochrany životného prostredia. Súčasťou je zabezpečenie optimálneho vzťahu k ochrane kultúrnych pamiatok, pamiatkových rezervácií, zón a priestorov.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020, s predĺžením platnosti do 31.12.2022. Z hľadiska životného prostredia obsahuje prioritnú oblasť environmentálnu so strategickým cieľom III – Ochrana životného prostredia a zdravia človeka a efektívnejšie využívania prírodných zdrojov pre zabezpečenie

udržateľného rozvoja územia členeného do špecifického cieľa Starostlivosť o životné prostredie a znižovanie záťaží.

V čase spracovania AS PSK sa súbežne spracováva i Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 – 2030, do ktorého sú a budú priebežné poznatky z jednotlivých častí AS PSK zapracovávané tak, aby vznikla previazanosť medzi týmito strategickými dokumentmi.

- Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja. V Programe sa konštatuje, že zmena klímy a strata biodiverzity prírodných systémov zostávajú naďalej zásadnými problémami na vidieckom území kraja, a to Časť 2.3. Zavedenie udržateľného manažmentu prírodných zdrojov a prispôbenie sa zmene klímy.
- Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 – 2020, ktorá obsahuje osobitný Špecifický cieľ 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach PSK prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy, ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku.
- Súbežne s AS PSK sa spracováva i Nízkouhlíková stratégia PSK, do ktorej sú a budú priebežné poznatky z jednotlivých relevantných častí AS PSK zapracovávané tak, aby vznikla previazanosť medzi týmito strategickými dokumentmi.

Strategický dokument AS PSK je riešený podľa štúdie a metodických princípov Programu ESPON – Program pre harmonický rozvoj Európy. Program ESPON 2013 bol schválený Európskou komisiou 7.11.2007. Poslaním programu ESPON 2013 je podporovať politický rozvoj zameraný na územnú súdržnosť a harmonický rozvoj európskeho územia prostredníctvom zaobstarávania zrovnateľných informácií, dôkazov, analýz a scenárov územnej dynamiky a odhaľovaním územného kapitálu a potenciálov rozvoja regiónov, čo prispieva k európskej konkurencieschopnosti, územnej spolupráci a k udržateľnému a vyváženému rozvoju. Do programovej priority ESPON 2013 je v súčasnosti zaradených 45 programov. Jedným z programov je program ESPON Climate.

2. Údaje o výstupoch

Výstupom bude po ukončení procesu SEA strategický dokument AS PSK, schválená Zastupiteľstvom PSK. AS PSK je spracovávaná súbežne s Analytickou časťou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK 2021 – 2030. Závety, ciele, opatrenia a navrhované aktivity v jednotlivých hodnotených sektoroch AS PSK budú premietnuté do strategickej a návrhovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK. Relevantné navrhované adaptačné opatrenia budú zapracované aj do Nízkouhlíkovej stratégie PSK.

Závety a odporúčania AS PSK budú premietnuté aj do záväznej časti Územného plánu PSK, čím sa opatrenia a aktivity stanú záväznými aj pre územné plány obcí. Týmto sa zabezpečí úzke prepojenie s ťažiskovými strategickými dokumentmi a napĺňanie cieľov stanovených v AS PSK.

Následný stupeň AS PSK, resp. jej implementácie bude, resp. môže predstavovať „akčný plán“ (nie je súčasťou strategického dokumentu a ani predmetom procesu SEA), ktorý stanoví konkrétne ciele (krátkodobé, strednodobé a dlhodobé), opatrenia a aktivity v rámci jednotlivých sektorov zamerané prioritne na priamu súvislosť s kompetenciami krajskej samosprávy v úzkom prepojení na t. č. pripravovaný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK 2021 – 2030. Akčný plán bude rozpracovaním aktivít až na konkrétne úlohy a stanoví merateľné ukazovatele efektívnosti navrhovaných opatrení a aktivít. Jeho súčasťou bude zadefinovanie projektových zámerov, ktoré bude možné realizovať prostredníctvom projektov z vlastných zdrojov, ako aj z projektov financovaných z externých zdrojov. Akčný plán predstavuje prehľadný a efektívny nástroj na monitoring vecného plnenia prijatých úloh, a tiež jeho pravidelná aktualizácia reaguje na aktuálne zmeny vnútorného i vonkajšieho prostredia. Monitoring a vyhodnotenie plnenia akčných plánov bude vychádzať zo zaužívanej praxe a postupov v rámci schvaľovacích mechanizmov PSK.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané vplyvy stratégie, návrhov opatrení a aktivít sa vzhľadom na veľký rozsah problematiky dotýkajú 10-tich sektorov (hodnotených oblastí) s rôznou úrovňou rozsahu vplyvu na životné prostredie. Všetky návrhy opatrení a aktivít v jednotlivých hodnotených sektoroch smerujú k zlepšeniu kvality životného prostredia vo všeobecnosti, k zvyšovaniu adaptability a odolnosti životného prostredia voči negatívnym prejavom a dopadom klimatických zmien.

AS PSK bude mať všeobecný charakter a konkrétne vplyvy na životné prostredie sa očakávajú pri a po realizácii konkrétnych zámerov v území. AS PSK opatrenia a aktivity definuje rámcovo pre jednotlivé sektory v závislosti od analýzy súčasného stavu i predpokladaného vývoja klimatických zmien a ich dopadov. Záber opatrení a aktivít bude pomerne široký a vo veľkej miere sa bude týkať ich realizácie na území miest a obcí. Väčšia časť priamej zodpovednosti bude tak na mestských a obecných samosprávach. Krajská samospráva bude prioritne zodpovedať za iniciovanie, hľadanie možností a realizovanie adaptačných opatrení v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK a v nehnuteľnostiach vo vlastníctve PSK.

AS PSK navrhne súbory opatrení aktivít za jednotlivé sektory a ich implementáciou možno predpokladať prioritne priame pozitívne vplyvy, ale i nepriame pozitívne vplyvy na životné prostredie, dopad ktorých bude závislý priamo od riešeného sektora, charakteru a rozsahu implementovaných návrhov opatrení a aktivít.

Pri realizácii jednotlivých aktivít možno krátkodobo predpokladať i nepriaznivé vplyvy na životné prostredie skôr nízkej intenzity a závažnosti, avšak tieto je možné eliminovať dodržiavaním správnych technických a technologických postupov. Už konkrétne projektové zámery (priamo navrhovaná činnosť v území) môžu podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov na ŽP v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V týchto prípadoch budú navrhnuté konkrétne opatrenia na zmiernenie, resp. elimináciu negatívnych vplyvov za životné prostredie.

4. Vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva

Prijatím, následne i postupnou implementáciou AS PSK možno očakávať prioritne pozitívne dopady na zdravotný stav obyvateľstva. K významným dôsledkom klimatickej zmeny patrí jej potenciálny vplyv na obyvateľstvo a ľudské zdravie. Negatívne zdravotné dopady sú dôsledkom častejších výskytov extrémneho počasia (mimoriadne horúčavy a studené obdobia), väčší rozsah povodní, ohrozenie produkcie potravín. Zmeny klímy majú súvislosť aj s výskytom chorôb spôsobených kontamináciou vody a potravín, nárastom výskytu chorôb prenášaných hmyzom a hlodavcami, zvýšením počtu dýchacích ochorení, virózných a alergických ochorení. Extrémne výkyvy počasia vyvolávajú tlak na migráciu obyvateľstva z oblastí postihnutých suchom.

Adaptačné opatrenia budú navrhované v zmysle koncepcie vychádzajúcej zo Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a zahŕňajú „sivé“ infraštruktúrne koncepcie, „zelené“ a „modré“ štrukturálne prístupy a „mierne“ neštrukturálne koncepcie.

Uplatňovaním týchto princípov a realizáciou opatrení a aktivít sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva a životné prostredie. Návrh a následná implementácia AS PSK predstavuje celkovo pozitívne a prospešné dopady bez negatívnych následkov na zdravotný stav obyvateľstva a vo veľkej miere prispeje k zvýšeniu kvality života.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

a) Chránené územia prírody

V súčasnosti je vytvorený zákonný rámec pre existenciu chránených území na Slovensku, a to zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Do Prešovského kraja

plošne zasahujú chránené územie národnej siete (veľkoplošné a maloplošné chránené územia) a územia európskej siete chránených území NATURA 2000 (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu):

- V rámci národnej siete chránených území sa na území kraja plošne nachádza, resp. na územie kraja zasahuje 5 národných parkov – Tatranský národný park – TANAP, Pieninský národný park – PIENAP, Národný park Poloniny, Národný park Nízke Tatry – NAPANT a národný park Slovenský raj; nachádzajú sa tu 2 chránené krajinné oblasti CHKO Vihorlat a CHKO Východné Karpaty a 177 chránených území menšieho plošného rozsahu.
- V rámci európskej siete chránených území NATURA 2000 sa na území kraja plošne nachádza, resp. tu zasahuje 10 chránených vtáčích území a 102 území európskeho významu.
- Ďalšou kategóriou chránených území sú mokrade. Na území kraja sa vyskytujú mokrade národného (v počte 21), regionálneho (v počte 20) a lokálneho (v počte 41) významu. Mokrade medzinárodného významu (tzv. ramsarské lokality) sa na území kraja nevyskytujú.

AS PSK samostatne rieši problematiku chránených území ochrany prírody v sektore biodiverzity, avšak presah vplyvu na chránené územia môžu mať i návrhy opatrení a aktivít v iných riešených sektoroch (napr. sektor lesné hospodárstvo, sektor vodné hospodárstvo, sektor poľnohospodárstvo, sektor cestovný ruch). Vo všeobecnosti však môžeme konštatovať, že navrhované opatrenia a následná realizácia aktivít bude vychádzať z podrobného prieskumu konkrétneho územia a všetky činnosti budú zamerané na zachovanie, udržanie, ochranu a zlepšenie stavu chránených území. Z tohto dôvodu je možné predpokladať z dlhodobého hľadiska prevažne pozitívny vplyv na tieto územia.

Je možné však predpokladať, že realizácia niektorých opatrení a aktivít vo voľnej krajine môže mať sčasti i negatívny vplyv na územia prislúchajúce k chráneným územiám, avšak tieto opatrenia a konkrétne činnosti budú posudzované v zmysle platnej legislatívy tak, aby bola zachovaná a nenarušovala sa integrita ochrany chránených území.

b) Chránené vodohospodárske oblasti

Ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov definuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov. Nad rámec uvedeného zákona do Registra chránených území (Vodný plán Slovenska, 2016) sú zaradené aj územia určené pre ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktoré je udržanie alebo zlepšenie stavu vôd dôležitým faktorom ich ochrany. Register chránených území zahŕňa:

- Chránené oblasti určené pre odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských tokov; chránené vodohospodárske oblasti) – na území kraja podzemné a povrchové vodárenské zdroje určené na zásobovanie pitnou vodou majú vyhlásené ochranné pásma I., II. a III. stupňa, sú ustanovené povodia vodárenských tokov, sú tu vyhlásené resp. zasahujú tu 3 chránené vodohospodárske oblasti, a to Vihorlat a čiastočne do územia zasahujú Horné povodie Hnilca a Nízke Tatry – východná časť.
- Chránené oblasti určené na rekreáciu vrátane vôd vhodných na kúpanie (vody na rekreáciu nie sú v SR osobitne definované a vymedzené, vymedzené sú vody vhodné na kúpanie) – na území kraja bola v kúpacej sezóne 2021 do tejto kategórie zaradená Veľká Domaša – Tíšava, Valkov, pláž Dobrá, Holčíkovce, Poľany, Nová Kelča a Nová Kelča – polostrov Krym.
- Chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti) – za citlivé oblasti sú ustanovené vodné útvary povrchových vôd na území SR; na území kraja sú ustanovené zraniteľné oblasti v 108 k. ú. obcí
- Chránené oblasti pre ochranu biotopov alebo živočíšnych a rastlinných druhov, vrátane príslušných území NATURA 2000, vyhlásených podľa smernice 92/43/EHS a smernice 79/409/EHS (európska sústava chránených území NATURA 2000, národná sústava chránených území, osobitný druh chránených území – mokrade) – vid' vyššie.
- Chránené oblasti určené pre ochranu hospodársky významných vodných druhov (v SR neboli zavedené).
- Ochrana sladkých povrchových vôd vhodných pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb – za povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb boli určené

vodohospodársky významné vodné toky (kmeňové toky č. I.) a toky ústiace do vodohospodársky významných vodných tokov vrátane ich prítokov (kmeňové toky č. II.). Ich zoznam bol vyhlásený Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu ŽP v Prešove č. 4/2005 z 5. mája 2005 (Príloha č. 2).

AS PSK samostatne rieši problematiku vôd v sektore vodné hospodárstvo, avšak presah vplyvov v tomto sektore môžu mať i návrhy opatrení a aktivít v iných riešených sektoroch (napr. sektor lesné hospodárstvo, sektor poľnohospodárstvo, sektor sídelné prostredie). Vo všeobecnosti však môžeme konštatovať, že navrhované opatrenia a následná realizácia aktivít bude vychádzať z podrobného prieskumu konkrétneho územia a všetky činnosti budú zamerané na podporu a zlepšenie hospodárenia s vodou jednak vo voľnej krajine, ako aj v priamo v sídlach, zlepšenie vodozádržnej schopnosti územia, ochranu pred povodňami za dodržiavania všetkých zásad, opatrení a povolených činností ustanovených vo vodohospodársky chránených územiach. Z tohto dôvodu je možné predpokladať z dlhodobého hľadiska prevažne pozitívny vplyv na aj tieto územia.

Je možné však predpokladať, že realizácia niektorých opatrení a aktivít vo voľnej krajine môže mať sčasti i negatívny vplyv na územia prislúchajúce k vodohospodársky chráneným územiám, avšak tieto opatrenia a konkrétne činnosti budú posudzované v zmysle platnej legislatívy tak, aby bola zachovaná a nenarušovala sa integrita ich ochrany tak, aby nevzniklo potenciálne riziko negatívneho zaťaženia povrchových a podzemných vôd a tiež ohrozenie zdravia obyvateľstva.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

Riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu AS PSK vo vzťahu k životnému prostrediu, vrátane zdravia sa neočakávajú.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice sa neočakávajú.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu, jeho rozsah a dosah dotknutou verejnosťou sú všetci občania Prešovského kraja a subjekty, združenia a iniciatívy občanov, právnických a fyzických osôb pôsobiacich v Prešovskom kraji, ktorí prejavia záujem zapojiť sa do procesu, a tým participovať na jej finalizácii.

2. Zoznam dotknutých subjektov

- Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Štefánikova 15, 811 05 Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
- Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava
- Štátna ochrana prírody SR, Tajovského 28B, 974 09 Banská Bystrica
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Radničné námestie 8, 969 01 Banská Štiavnica
- Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
- Banskobystrický samosprávny kraj, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
- Žilinský samosprávny kraj, Komenského 48, 011 09 Žilina
- Mestá a obce ležiace v Prešovskom samosprávnom kraji
- Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava

- Okresný úrad Bardejov, Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov
- Okresný úrad Humenné, Kukorelliho 1, 066 01 Humenné
- Okresný úrad Kežmarok, Dr. Alexandra 61, 060 01 Kežmarok
- Okresný úrad Levoča, Námestie Majstra Pavla 59, 054 01 Levoča
- Okresný úrad Medzilaborce, Mierová 4, 068 01 Medzilaborce
- Okresný úrad Poprad, Nábřežie Jána Pavla II. 16, 058 44 Poprad
- Okresný úrad Prešov, Námestie mieru 3, 080 01 Prešov
- Okresný úrad Sabinov, Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov
- Okresný úrad Snina, Partizánska 1057, 069 01 Snina
- Okresný úrad Stará Ľubovňa, Nám. gen. Štefánika 1, 064 01 Stará Ľubovňa
- Okresný úrad Stropkov, Hlavná 51/26, 091 01 Stropkov
- Okresný úrad Svidník, Sovietskych hrdinov 102, 089 01 Svidník
- Okresný úrad Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, 093 01 Vranov nad Topľou
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny prešov, Slovenská 87, 080 01 Prešov
- Správa a údržba ciest PSK, Jesenná 14, 080 05 Prešov

3. Dotknuté susedné štáty

Vypracovaním a schválením strategického dokumentu nebudú dotknuté susedné štáty.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Návrh AS PSK obsahuje súbor analytických máp, ktoré dokumentujú východiskovú situáciu a aktuálny stav relevantných ukazovateľov s priamou súvislosťou k hodnoteniu negatívnych dopadov klimatických zmien (zoznam mapových príloh je uvedený v kapitole II.4. tohto Oznámenia).

Pre grafické zobrazenie zraniteľnosti územia, resp. jednotlivých obcí kraja voči klimatickej zmene, ako aj potrebu realizácie navrhovaných adaptačných opatrení v jednotlivých sektoroch, bude za pomoci geografického informačného systému spracovaná mapa zraniteľnosti voči klimatickej zmene a potreby realizácie adaptačných opatrení. Mapa graficky znázorní pre k. ú. obcí ich zraniteľnosť voči klimatickej zmene, v rozsahu analýz pre jednotlivé sektory.

Tlačená forma mapy zraniteľnosti (navrhovaná mapová príloha č. 15), spolu s tabuľkovým prehľadom potreby realizácie adaptačných opatrení pre k. ú. obce bude súčasťou príloh strategického dokumentu. Táto mapa bude takisto prístupná ako interaktívna mapa na Geoportáli PSK.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

Pri tvorbe strategického dokumentu sú využívané najaktuálnejšie údaje existujúce, prístupné a poskytnuté v čase spracovania dokumentu, od relevantných subjektov vyšpecifikovaných spracovateľom dokumentu. Spracovateľ strategického dokumentu zároveň využíva vlastné hodnotenia a postupy.

Ďalej ako všeobecné východiskové podklady sú brané do úvahy relevantné štúdie, dokumentácie, stratégie vypracovaných pre územie Slovenskej republiky a v prípade existencie aj ich rozpracovanie na úroveň územia Prešovského kraja.

Vo veľkej miere boli využité strategické dokumenty PSK, a to Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020, Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 – 2020.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Prešov, apríl 2022.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Mgr. Janette Dugasová, samostatný odborný referent
Úrad Prešovského samosprávneho kraja
Odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
Námestie mieru 2
080 01 Prešov
Tel.: 051/7081 568; e-mail: janette.dugasova@psk.sk

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

PaedDr. Milan Majerský, PhD.
Predseda PSK
Námestie mieru 2
080 01 Prešov
Tel.: 051/7081 101-102; e-mail: predseda@psk.sk

.....
PaedDr. Milan Majerský, PhD.